

„Църковенъ Вѣстникъ“

излиза всѣки петъкъ
той има прѣвъ годишната и три
приложения — по 1 книга отъ
4 печатни коли за всѣко
четиримѣсечие.

Годишната цѣна на „Църко-
венъ вѣстникъ“, заедно съ
трите приложения, за България
10 лева, а за странство 13 лева.

Единъ брой 15 ст

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

— — — СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ — — —

СЪ ТРИ ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪ ГОДИНАТА.

Абонаментътъ е годишенъ и
— всѣкога прѣдплатенъ. —

Всѣко, относно се за вѣст-
ника, се праща до админи-
страцията на църковенъ вѣст-
никъ* въ г. София.

За обявления се плаща за първи
изтъ по 20 ст. на редъ съ
гармондъ, за всѣко повторени
по 15 ст.

Неплатени писма не се прие-
матъ — рѣжониси за седмичното
издание не се повръщатъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Вънбрачните съжителства въ насъ. — Д.

Християнство и социализмъ. — К. Цековъ.

Проповѣдта въ пустинята. — Свещ. П. Папулчиевъ.

„Всякое дихание да хвалитъ господъ“. — Свещ. Г. х. Боневъ.

Десетъ заповѣди на сведеника. — Ц. Б.

Белотристка: Фабиола или старовѣрѣмската християнка.

Църковна и обществена лѣтописа:

I. Вжтрѣшенъ отдѣлъ.

II. Външенъ отдѣлъ: Относата на държавата и църк-
вата въ Гърция. — Д-ръ Стеф. Цанковъ.

Обявления.

Вънбрачните съжителства въ насъ.

Въ святата православна Църква бра-
кътъ е тайнство. Църквата изповѣдва, и
християнитѣ твърдо вѣрватъ, че чрѣзъ туй
тайнство Самъ Господъ невидимо простира
ръката Си и съчетава мъжа и жената, съ-
пружава ги въ единомъдрие и вѣнчава ги
въ плътъ една; туй съчетание се извършва
отъ Св. Църква посредствомъ молитвитѣ и
пѣнопѣнията на свещенослужителя. Тоя
бракъ, съчетанъ отъ Бога, е святъ и не може
да бѣде разторгнатъ отъ человекъ. Младитѣ
се украсяватъ съ вѣнци като мъзда на тѣх-
ното цѣломъдрие и като знакъ на побѣда
чрѣзъ брака надъ грѣха. И тоя бракъ, съче-
танъ, съпряженъ и вѣнчанъ отъ Бога чрѣзъ
молитвитѣ на Църквата и благословенията
на свещенослужителя, е благословения отъ
Бога бракъ, и той е източникъ на щастие,
на миренъ животъ, на дългоденствие и на
любовъ; младитѣ събрани отъ чиста взаимна
любовъ и съединени чрѣзъ Божието съче-
тание въ една плътъ — тѣ свързватъ сърд-
цата си, тѣ сливатъ душитѣ си, не чрѣзъ
земенъ законъ, не чрѣзъ земни материалис-
тически условия, а чрѣзъ небесенъ законъ,
чрѣзъ чиститѣ и свети връзки на любовта.
И туй съчетание отъ Бога не смѣе да се раз-
руши отъ никакви человекъски мъдрувания,
или земни стрѣмления.

И тукъ е великото значение на черков-
ния бракъ, който създава сѣмейства, осно-

вани на трайни и незIBLEMI основания, ко-
ито прѣбждватъ до самата смъртъ на съпру-
зитѣ. Такъвъ бракъ, благословенъ и освя-
тенъ като тайнство, не е имало между идо-
лопоклонцитѣ; въ идолопоклоническитѣ на-
роди и общества, бракътъ никога не се счи-
талъ като тайнство и като Божие съчетание,
а като гражданско, свѣтско установление,
въ което жената се счита като проданна
вѣщъ, която може да бѣде употрѣбвана
споредъ волята на мъжа, па дори размѣня-
вана или продавана. Християнството е ту-
рило край на това унижение на жената, ка-
то е въвело брака въ тайнство, въ което
жената заема такова мѣсто, каквото и мъжа
— дори и по-голѣмо. Споредъ църковния
бракъ, свещенослужителя е обязанъ да пита,
както момъка, тѣй и момата: дали тѣ съ
благо и непринуждено произволение и съ
крѣпка мисль за заеднишки животъ встѣп-
ватъ въ бракъ и дали прѣди това не сѣ
дали обѣщание (т. е. сърдцето си) другиму
и — слѣдъ като получи на трикратното пи-
тание утвърдителенъ отговоръ, само тогава
пристѣпва да благослови брака. И имало е
случаи, отбѣлѣзани въ нашата църковна
практика, когато момъка или момата сѣ от-
говаряли отрицателно; въ такъвъ случай ни-
какви обѣщания или влияния не сѣ можали
да заставятъ свещенослужителя да благо-
слови и да извърши бракосъчитанието. Тия,
които нападатъ църковния бракъ, никога
може би не сѣ вниквали въ прѣголѣмото
значение на туй установление църквенно, ко-
ето изхвърга всѣкакви земни материалисти-
чески сдѣлки и комбинации, а уважава чи-
стата взаимна любовъ.

Споредъ църковния бракъ жената, не
само се изважда изъ своето прѣдишно роб-
ско положение, нѣ дава ѝ се още едно прѣ-
имущество прѣдъ мъжа въ сѣмейно отно-
шение. „Человѣкъ — казва Св. Писание, ще
остави баща си и майка си и ще се прилѣпи
при жена си и ще бѣдатъ двѣ плѣти въ
една“ — значи, на жената се гледа като на
основа на сѣмейството, на къщата. Така
свързани мъжътъ и жената, не сѣ можали
да бѣдатъ разтрѣгната, освѣнъ въ случаи
на важни канонически причини. И туй до-

животно съчестяване е имало най-благодатно влияние както върху живота на съпрузитѣ, тъй и върху живота на дѣцата имъ. Така свързани мъжътъ и жената на първо мѣсто сж били свято задължени да пазятъ чистотата на брачното ложе, защото само и единствено отъ такова чисто и нескверно ложе сж можели да изникнатъ около тѣхната сѣмейна трапеца благословени отъ Бога маслични дрѣвчета — тѣхни потомци. Църквата е прѣдвала на осжждане всѣкое осквернение на брачното ложе, което е клеймила съ името прѣлюбодѣяние. И именно тия чисти и яки връзки на църковния бракъ, туй цѣломъ дриет и тая задължителна чистота на брачното ложе не е можалъ да търпи падналия человекъ. Мъжътъ или жената прѣдадени на сласти и страсти плътни, гледали сж на тия връзки като на тежко иго, и стараели се чрѣзъ различни пѣтица и начини да се отървятъ отъ него, като се домогвали до разторгването на първия бракъ и встѣпвали въ вторъ и трети бракъ. Ако Църквата е била строга къмъ такива домогвания, тѣ сж намирали изходъ въ вѣнбрачното съжителство.

И забѣлжительно явление въ живота на народитѣ, че прѣди да паднатъ до едно политическо крушение, прѣдшествовало е всѣкога разпуство въ брака и брачните връзки.

Живота на Византия и България въ дрѣвно врѣме ни прѣдставлява много ясно и несъмнѣно доказателство, а щкъ въ ново врѣме — живота въ Франция и нѣкои държави.

Въ послѣдно врѣме византийскитѣ императори, сенатори и други велможи почнали да гледатъ на брака и брачните връзки толкова леко, щото вѣнбрачните съжителства, при строгостта на Църквата да разторгва браковетѣ, е било явление най-обикновено. И всичкитѣ протести на черковнитѣ служители — сж останали гласъ неслушанъ. На скоро обаче е дошло и крушението.

Въ България при навечерието на послѣдното политическо крушение бѣше завладѣло сжщо такова разпуство въ брака и брачните връзки. Самъ царъ Александъръ, отъ прохала и развала, за да земе за жена младата и красива еврейска мома, напустналъ първата си съпруга, високодобродѣтелната Теодора, която била вече майка на нѣколко князѣ и княгини и я пратилъ на сила въ монастиръ, като я облѣкълъ въ иночески дрѣхи. Но неговия примѣръ, и нашитѣ велможи: бояри, воеводи напускали своитѣ първи жени и встѣпвали въ втори, па и трети бракове. Развалата била толкова много разпространена и толко обикновена, щото светителъ Евтими, патриархъ търновски, за дая спрѣ, издалъ знаменититѣ свои разпореждания до всичкитѣ архиереи, подчинени на търновски патриаршески прѣстолъ, да не благосла-

вятъ никакъ втори и трети бракове прѣдъ никакви увѣщания или домогвания.

Въ западна Европа, когато настѣпили новитѣ отрицателни идеи, и атеизма — първата стѣпка била насочена срѣщу църковния бракъ. Като плодъ на тия идеи на тия проповѣди — изникналъ гражданския бракъ. Чрѣзъ него божественото и свято съчетание на мъжа и жената се свело на гражданска, человекеска сдѣлка и на брака се отнело таинственото духовно значение. Бракътъ отъ таинството се прѣвърнало въ гражданско-человѣчески уговоръ между мъжътъ и жената, които се съгласяватъ като съдружници да живѣятъ задружно на основание на условия земни и материални. Разторгването слѣдователно на тоя бракъ може да става всѣкога и въ всѣки случай, както и всѣка гражданска сдѣлка.

Поставени въ такова положение, мъжътъ и жената, сж съединили, не сърдцата и душитѣ си, а интереситѣ, и ще бждатъ заедно до тогава, додѣто взаимнитѣ интереси не страдаятъ, или додѣто тѣхнитѣ плътни влечения сж въ сила. Нъ дохажда болестъ, дохажда за жената погрозняване и други причини, тогава брака се разваля, и сѣмейството се разтуря.

Въ тоя граждански бракъ страдалцитѣ най-много сж женитѣ и дѣцата, родени отъ тоя бракъ. Отъ тука и гражданския бракъ, основанъ само на гражданска сдѣлка, днеска е станалъ важенъ социаленъ въпросъ, защото отъ него произлизатъ много злини, а добринитѣ сж врѣмени и свършено незначителни.

Наистинна подържателитѣ на гражданския бракъ навеждатъ много видимо оправдателни мотиви, нъ всичкитѣ тия тѣхни мотиви падатъ прѣдъ грознитѣ послѣдствия отъ тоя бракъ. Гражданския бракъ ражда разпуство въ нравитѣ, умножава проституцията, отвращава жената отъ нейнитѣ матерински обязанности, а на всичко вѣнецътъ е развалата, депопуляцията и изражданието на нацията. Живъ примѣръ имаме въ депопуляцията на Франция, и въ израждането на нацията, което много ясно се забѣлжи неотдавна въ случая при изникналата възможность за една война съ Германия. И прѣдъ тая грозотия сж затрѣперили всички мислящи мъжѣе въ Франция и биятъ трѣвога за свѣстяване.

Всички намиратъ, ако не за единствена, то за една голѣма причина на туй зло — гражданския бракъ, който, основанъ на най-либерални начала, разкжсалъ нравственитѣ връзки между мъжа и жената и разрушилъ здравитѣ основи на сѣмейството. Вѣнбрачните съжителства и сѣмейната корупция сж толкова разпространени, щото на тѣхъ се гледа като на свършено обикновено явление.

Въ насъ, кждѣто отъ десетъ и по-вече вѣка православната вѣра е срастнала съ жи-

вота на народа, съ неговитѣ обреди и обичаи — църковния бракъ — бракъ благословенъ отъ Църквата посредствомъ молитвитѣ на свещенослужителя, е пуствналъ така дълбоки корени въ понятията на народа за законността на брака, щото гражданския бракъ — такъвъ, какъвто той съществува въ Европа, се счита за най-скверно съжителство.

Наистина, прѣданията запазени въ народа, ни разказватъ, че въ тъмнитѣ и тежки врѣмена, когато църкви не е имало никакъ, а свещеницитѣ сж били толкова рѣдко, щото на десетъ-петнадесетъ села е имало единъ свещеникъ и когато самия свещеникъ е билъ изложенъ на най-голѣми опасности, та е билъ принуденъ да пътува: или ношно врѣме, или прѣоблѣченъ въ селски дрѣхи, за да се отърве отъ куршума или ятагана на първия го срѣщналъ турчинъ — тогава, свадби.ѣ се правили и свършвали безъ църковно вѣччаване. Но и въ тия случаи свадбата се извършвала съ всичкитѣ обредности на традицията, и бракътъ обязательно билъ благославянъ отъ свещеника при първия удобенъ случай, т.е. при първото си дохаждане въ туй село.

И тоя благословенъ бракъ не е можалъ да бжде разторгнатъ никога и при никакви причини, съ изключение само на една единствена причина, която руши и самата цѣль на брака — немощта на момъка.

Тоя бракъ, благословенъ отъ Църквата, е градилъ ония сѣмейства, които надарени свихе съ дългоденствие, цѣлемъдрие и любовъ другъ къмъ други и съ сѣме дългожизнено отъ синове, внуци и правнуци, — сж съхранили нашия народъ прѣвъ тежкитѣ дни на тъмното робство; изъ тия благословени отъ Бога и Църквата сѣмейства сж излѣзнали ония славни наши люде и дѣйци, които китятъ нашата църковна, литературна и политическа история съ своитѣ дѣла отъ себеотричание и самопожертвование за благото на Църквата и народа. Обаче, отъ нѣколко години и въ насъ се появиохъ проповѣдници на новитѣ идеи и отрицанието; за тия нови наши люде, надъхани съ чужди мисли, всичко старинско, което сж създали нашитѣ стари, и върху което се зиблие настоящата ни култура и напрѣдъкъ — е лошо и негодно. Между другитѣ лоши за тѣхъ нѣща, тѣ не удобряватъ и законния бракъ, черковния бракъ, а прѣпоръчватъ: или съвършено свободно вѣнбачно съжителство, или пъкъ нѣкакъвъ си граждански бракъ.

Тия проповѣди намѣриохъ добра почва въ нѣкои прохални люде, които въ брака виждатъ, не нѣщо високо духовно, а само едно плътно наслаждение, и вѣнбачнитѣ съжителства днеска въ насъ толкова на гжсто се срѣщатъ, щото сж станали най обикновено явление. Туй вѣнбачно съжител-

ство зима отъ день на день по-широки размѣри, защото нашето законодателство ги търпи. Наистина има узаконения отъ тоя родъ, нѣ тѣ се касаятъ само за мжжъ или жени, които прѣди да се разведатъ съ законния си съпругъ или съпруга влѣзатъ въ съжителство съ другъ мжжъ или друга жена (чл. 213). И благодарение на туй узаконение мнозина гледатъ да се разведатъ, за да живѣятъ въ вѣнбачно съжителство съ залюбеното лице.

Върху вѣнбачното съжителство и неговитѣ грозни послѣдствия се писало не веднѣжъ въ нашата черковно-духовна литература (1).

Църквата е убѣдена, че тая язва е съсипителна за народното благо, за народното хубаво бждже; Църквата е увѣрена, че вѣнбачнитѣ съжителства ще разрушятъ сѣмейнитѣ връзки, ще разклатятъ здравитѣ и морални основи на днешнитѣ благословени отъ Бога сѣмейства, и въ насъ, въ скоро врѣме ще настъпни онова голѣмо зло, което застрашава дори и такава велика нация, каквата е Френската. И злото, което се вгнѣздило въ срѣдата на нашата интеллигентна класа и въ нашето чиновничество, между което има мнозина, дори и висши държавни мжжѣ, които живѣятъ въ вѣнбачно съжителство — почнало е да обзема и ниспитѣ слоеве на народа.

Случкитѣ, които ни се съобщаватъ отъ селата: Ново село и Татарджикъ, и за които спомнахме въ миналия брой на Ц. В., сж едно много ясно доказателство, че волността въ съжителствата се шири съ по бързи стѣпки, отъ колкото може да се помисли. Наистина въ Ново село момцитѣ живѣятъ въ вѣнбачно съжителство поради своята маловъзрастность, за която законътъ забранява на свещеника да ги венчае, нѣ въ Татарджикъ вѣнбачнитѣ съжителства съ дължатъ на другъ родъ побуждения — момцитѣ не искали да плащатъ на свещеника слѣдующото се по закона възнаграждение; на трето мѣсто ще се яватъ подобни вѣнбачни съжителства по различни други причини — волността е изобрѣтателка въ самомнѣнията и самооправданията си.

Ние съ скръбъ сме длѣжни да спомнемъ и за статията на професора Фаденхехта, която се появи въ духовния журналъ: „Духовна Пробуда“, защото тая статия ще внесе голѣма съблазънъ и ще припомогне много силно за разпространението и туй зло.

Намъ се посочватъ нѣкои западни културни държави, въ които е въведенъ гражданския бракъ, нѣ се забравя, че туй, което е полезно за ония културни и силни нации, за насъ е още прѣждеврѣменно и опасно.

(1) Виж: „Религиозни Разкази“ кн. VII-VIII и IX-X отъ 1896 г. и кн. 9-10 отъ 1897 г.

А защо да се вгледаме въ споменатитѣ държави, а да се не вгледаме въ друга държава същщо така велика (ако не и по-велика), въ Англия напиримѣрь, къдѣто граждански бракъ не съществува и къдѣто вънбрачното съжителство се счита за прѣлюбодѣяние т. е. за такъвъ голѣмъ грѣхъ и за таково позорно дѣяние, щото съсипва дори и такива мощни политически лица, каквото бѣше Парнелъ, Не; ние сме младъ още и крѣхтъкъ народъ, ние имаме нужда още отъ закрѣпване и духовно развитие, и такива нововъведения ще ни отроватъ, ще ни съсипатъ като народъ, като държава.

Ето защо ние канимъ нашитѣ законодатели — били тѣ министри или народни прѣдставители — още въ тая сесия да се внесе въ наказателния кодексъ единъ още членъ въ глава XIII, а именно, че вънбрачното съжителство, въ каквата форма да се яви то — наказва се отъ закона, като се прѣдвиди и съотвѣтствующето наказание. Туй говоримъ не само отъ религиозно нравствена гледна точка, нѣ още и отъ държавно-народна.

Англия е силна и мощна държава, а английската нация е велика, благодарение единствено на своитѣ институти, които сж съградени и издигнати на строго религиозно-нравствена основа.

Нека се вгледаме въ нея въ туй отношение.

Българската Църква като милѣе за духовното спасение на своето духовно стадо — благочестивия православенъ български народъ, не може да не милѣе и за неговото земно благо, а туй благо ще дойде само отъ благочестието и отъ религиозно нравственитѣ институти въ държавния му животъ.

Д.

Християнство и социализъмъ.¹⁾

Щастието и благо, които се основаватъ на изпълнението желанията на хората, сж невъможни, поради безпрѣдѣлността на човѣшкитѣ желания. Само самоотречението въ името на Бога и ближния и вѣрата въ задгробния животъ даватъ на хората истинско щастие и не причиняватъ страдания.

Живѣе човѣкътъ тукъ на земята, работи, труди се, стреми се къмъ извѣстни цѣли, бори се за идеи, издига се като вѣнецъ надъ тваритѣ и всичко въ природата приспособява за своя изгода. Едно животно, ако имаше съзнание, би завидѣло на този господарь въ свѣта. Поставенъ така високо въ природата, снабденъ съ душевнитѣ способности: умъ, воля и чувство, прѣдначенъ за блаженъ животъ, човѣкътъ все пакъ страда, не диша така блаженно, както би трѣбвало да бѣде, споредъ по-

ложението, което заема. Ето що пише Волтеръ, най-голѣмия противникъ на християнството: „Този мѣръ, зрѣлище на гордостта и заблудението, е пѣленъ отъ нещастници, които говорятъ за щастието. Всичко се оплаква, всичко стене въ желанието за доволство. Никой не иска да умрѣ, никой не иска отнсо да се роди. Чонѣкога въ нашитѣ дни, посвятени на печаль, съ ржката на удоволствието ние изтриваме нашитѣ сълзи. Но удоволствието избѣгва и прѣминава като сѣнка. Нашитѣ печали, грижи, мъки сж безъ четъ.“ Нещастieto е обладало цѣлото човѣчество и всички заедно съ ап. Павла можемъ да възкликнемъ: „кой ще ни избави отъ това тѣло“ (Римл. VII:24). Да, кой ще избави човѣчеството отъ това положение, кой ще поржси човѣшкия животъ съ балсъма на щастието, щото всѣкой да каже: „азъ съмъ щастливъ, блаженъ“? — Христосъ дойде на земята и повика всички къмъ избавление, като каза: дойдете при мене всички отрудени и обрѣменени и азъ ще ви успокоя“ (Мат. XXI:28). Отъ друга страна пѣкъ се явиха апостолитѣ на социализма, които вмѣсто думитѣ на Христа: дойдете при мене...“, извикаха: „работници отъ всичката земя съединявайте се!“ Отъ тука ни се прѣдлагатъ два пътя къмъ щастието: или да вървимъ подиръ Христа, или пѣкъ да се зачислимъ въ редовете на социалиститѣ. Християнство, или социализъмъ: ето кое ще бѣде прѣдметъ на настоящата статия.

Творецътъ казалъ на човѣка: „ползвай се съ дароветѣ на природата, но не пожелавай невъможното!“

И ако човѣкътъ не бѣ нарушилъ тази заповѣдъ, като пожелалъ невъможното — да бѣде равенъ съ Бога, той би блаженствувалъ вѣчно; но той не устоялъ, и вслѣдствие на това се явили страданията, които го съпровождатъ прѣзъ всичкитѣ дни на живота му. Желанията на човѣка не могатъ да се-удовлетворятъ въ всичката пълнота, а това неизпълнение причинява страдания. Щастието се заключава, не въ изпълнението на желанията, а въ тѣхното ограничение. Това нѣщо сж потвърдили Мойсей, Буда и др. Висшето Божествено откровение, житѣйскиятъ опитъ и човѣшката мъдростъ се сходятъ въ едно: „понеже желанията на човѣка сж безпрѣдѣлни и безконечни и не могатъ да се удовлетворятъ, поради което причиняватъ страдание, което наричаме нещастие, то за избавление отъ това има само едно срѣдство — да се унищожатъ желанията, или да се доведатъ до минимумъ.“ Това е истина потвърдена отъ тежкия опитъ. Безъ да гледатъ на този многовѣковенъ опитъ, хората продължаватъ да вѣрватъ въ призраци и да мислятъ, че съ отстранението на имущественото неравенство, желанията на хората ще се удовлетворятъ, и щастието ще посѣти всѣкого.

Хората, които се прѣструватъ за благодѣтели на човѣчеството, казватъ, че желанията на човѣка не сж безпрѣдѣлни. На гладния е нуженъ хлѣбъ и на всѣки работникъ — здрава храна, облекло и жилище. Щомъ тѣзи бждатъ удовлетворени, нѣма да има вече нещастници и бѣдни. Наистина, подиръ удовлетворението на вопиющата пужда, настѣпва за нѣкое врѣме доволство, но слѣдъ това се пораждатъ нови желания, които порастватъ все повече и повече по мѣрката на тѣхното удовлетворение. Като че се повтаря извѣстната история за стареца и бабичката въ приказката „за рибаря и рибката“. Желанието на бабичката отначало било съв-

¹⁾ Извлечение пѣвъ брошурката на Михаилъ Москва: „Два пути къ счастью — християнство и социализъмъ“.

сѣмъ просто: имала лошо корито, което трѣбвало да се замѣни съ ново. Старецътъ отишълъ край морето и поискалъ отъ чудесната рибка ново корито; но още не успѣлъ да влѣзе въ къщата и бабичката почнала да го нарича дивакъ, простака и поискалъ нова къща, явила се и нова къща, но и съ нея желаніята и исканіята на бабичката не се прѣкратили. Тѣ се усиляли все повече и повече, до като достигнали до невъзможностъ: бабичката поискала да бѣде морска царица и чудесната рибка да ѝ прислужва. Желанието ѝ станало неизпълнимо, и щастието се изгубило.

Въ тази приказка народната мъдростъ най-ясно доказва безпрѣдѣлността на човѣшкитѣ желанія и невъзможността да се изпълнятъ, което причинява на хората страдание.

Сега нека се обърнемъ къмъ проповѣдитѣ на Христа и да видимъ какво сѣ донели тѣ въ живота на хората, които повѣрвали въ тѣхъ.

Прѣди 19 вѣка дошелъ Христосъ на земята и донесълъ благата вѣсть за спасението и щастието на хората, и тѣзи, които повѣрвали въ Него, намѣрили вожделеното благо — миръ и душевенъ покой.

Като призовава хората въ Своето царство, което не е отъ този свѣтъ, Христосъ не общава да изпълни желаніята имъ. Той прѣдлага на своитѣ послѣдователи отречение отъ този мѣръ, ограничение на желаніята, въ замѣна на което ще получатъ животъ вѣченъ въ царството на Отца, гдѣто нѣма никакви желанія. До Христа прѣдставленията на хората за задгробниятъ животъ били съвсѣмъ смѣтни. Явилъ се Христосъ и почналъ ясно да проповѣдва, че човѣкътъ, създаденъ по образъ и подобие Божий, е прѣдзначенъ за вѣченъ животъ. Тамъ той (човѣкътъ) спазва пълно своята индивидуалностъ.

Ако се обърнемъ къмъ епохата, когато се явилъ Христосъ и сравнимъ тогавашното човѣчество съ днешното, ще видимъ, че има пълно тождество. Всички се стрѣмятъ къмъ едно: изпълнение на желаніята.

Когато моятъ съсѣдъ живѣе по-добрѣ въ материално отношение, когато търговецътъ, чиновникътъ, държавниятъ сановникъ и пр. заематъ по-високо положение, въ мене се поражда завистъта, безъ обаче да виждамъ достоенъ ли съмъ за това, или използвалъ ли съмъ нуждата жизнена енергия за достиганieto на по-добро положение. Като желае и завижда, човѣкътъ често пѣти нѣма никакво право да заема висше положение, освѣнъ своето болѣзнено самолюбие.

Ако се помиряваме съ факта, че не всѣкому е дадено да бѣде поетъ, гений, художникъ, артистъ, пѣвецъ и пр., то трѣбва да се примиримъ и съ своето положение, като знаемъ както талантитѣ и дароветѣ на природата, тѣй и сѣдбата се разпрѣдѣлятъ между хората, не по тѣхното желание. Но човѣкътъ не съзнава това и иска невъзможното, страда и кълне своята сѣдба. Това, което виждаме сега е било и въ врѣмето на Христа, и Той се обръща къмъ страдающитѣ съ думитѣ: „Дойдете при мене всички отрудени и обременени и азъ ще ви успокоя (Мат. XI: 28).

Като чули този позивъ, онеправданитѣ първи се явили съ смѣтка да получатъ желаемото, да изравнятъ своитѣ материални недостатѣци. Но Христосъ подобно нѣщо не имъ далъ. Не изпълнение, а пълно отречение, включително даже отречение отъ себе си, прѣдложилъ

Той на неоправданитѣ, въ замѣна на което имъ общалъ вѣчно блаженство въ царството на Своя Отецъ и душевенъ покой въ този мѣръ. И намѣрили се хора, които повѣрвали на Христа и намѣрили удовлетворение на своята измѣчена душа.

На всѣкого, който се обръщълъ къмъ Христа, Той (Христ.) помагалъ: слѣпи, хроми, прокажени изцѣривалъ, мртви въскрасявалъ и на ницитѣ благовѣстувалъ (Лук. VII: 20-23).

А какво е благовѣстувалъ на ницитѣ?

За щастие въ онови врѣме се считало удовлетворението на желаніята. И колкото повече били онеправдани хората, толкова повече желаніята имъ ставали по-напрежни. И може да се каже, че само изпълнението желаніята на онеправданитѣ може да ги зарадва и подбуди къмъ благовѣстувание. При все това Христосъ не имъ прѣдложилъ никакви материални облаги, никакви житейски изгоди. Той като че имъ говорилъ: Вие сте се явили на този свѣтъ за изпитание, припомнете си страданията на Иова, и вижте негова край, когато вие бждете изпитани като срѣбро въ огъня, тогава ще намѣрите царството Божие тукъ на земята! Въ душата ви ще има миръ, желаніята и завистъта ще се прѣкратятъ и въ живота ви ще има пълна хармония. А тамъ горѣ на небето въ царството на Отца Ми, ще наслѣдите вѣчно блаженство, което око не е виждало и ухо не е слушало. — Такова е било Христовото благо вѣстувание на ницитѣ. Тѣ се оживѣли духомъ, видѣли, че всичко за тѣхъ не е изгубено, озлоблението имъ противъ свѣта се разсѣяло и благодатъта ги възродила

Но Словото на Христа не се ограничавало само къмъ ницитѣ. То се докосвало до сърдцето и на онези безумци, които мислѣли, че щастието се състои въ чувственитѣ удоволствия и натрупаното богатство. По такъвъ начинъ, ницитѣ се подигнали духътъ, а гордостъта на богатитѣ се понизила; явило се въ тѣхъ съзнание на грѣха и разкаяние. Така, Закхей, който ималъ много богатство, като чулъ благата вѣсть и изобличителното слово на Христа, не могълъ вече да остане въ това положение и въ присѣтствието на Христа всенародно заявилъ: „половината отъ имота си ще дамъ на бѣднитѣ, и ако нѣкого съмъ обидилъ, ще му възвѣрна четворократно“ (Лук. XIX: 8) Като направилъ такова всенародно заявление, Закхей не е могълъ да го не изпълни. И това не е билъ единственъ примѣръ отъ разкаяние на богатъ. Благодарение проповѣдитѣ на Христа, хората почнали да ставатъ все по близки единъ къмъ другъ и разликитѣ, враждата и омразитѣ се отстранили и настѣпила обща радостъ. И всичко това се извършило, не въ името на изпълнени желанія, а въ името на бждѣщитѣ блага, обѣщани отъ Христа.

По нататъкъ, въ апостолскитѣ врѣмена, когато се сформирова църквата, християнската община достигнала до пълно имуществено уравниение. „Всички вѣрующи, пише св. писание, бѣха заедно и всичко имаха общо. Стоката и имането продаваха и разпрѣдѣляха на всички, всѣкому споредъ нуждитѣ“ (Дѣян. II: 44-46) Въ вѣрующитѣ имаше едно сърдце и една душа, и ни единъ не казваше за нѣщо отъ имането си, че е негово; но всичко имаха общо. И апостолитѣ съ голѣма сила отдаваха свидѣтелството за въскресението на Господа Ии-

суса, и голѣма благодать бѣ надъ всички. И никой отъ тѣхъ не бѣше въ лишение, защото всички, които бѣха ступани на ниви, или на къщи, продаваха ги, и носѣха цѣната на продаденото, тя я слагаха при нозѣте на апостолитѣ; и всѣкому се раздаваше споредъ колкото му трѣбваше“ (Дѣян. IV: 32-37).

Отъ тѣзи мѣста на св. Писание се вижда ясно, какво е било състоянието на християнската община Въ нея нѣмало нуждающи се, обременени, отрудени, онеправдани, всички били равни и обладавани едно сърдце и една душа. И това тя достигнала, не съ революция, борби, убийства и пр., а въ името на своя Богъ, който иска всички да отидемъ въ Царството Небесно.

И голѣма грѣшка правятъ тѣзи, които мислятъ, че щастieto се състои въ изпълнението на желанията, което може да се постигне съ революции, убийства, борби и пр.

Самоотречение и самоотвержение, алтруизъмъ, а не егоизъмъ привождаатъ хората къмъ щастие. И това е единствениятъ вѣренъ патъ.

Но явява се въпросъ: ако хората въ християнската община намѣрили щастieto, защо не се е спазило това, ами сега виждаме пакъ неправди и отчаянитѣ вопли на обездоменитѣ? Обяснения на това ние намираме въ слѣдниятъ фактъ. Още во врѣмето на апостолитѣ се намѣрили хора отъ рода на Авания и Самфира, които постѣпвали въ общината съ задни намѣрения, а не да служатъ Богу и ближнему съ чисто сърдце. Авания и Самфира сж мислили, на смѣтка на общината да удовлетворятъ своитѣ егоистически нужди. Като встъпватъ въ общината, тѣ дали само частъ отъ това, което продали, а другото скрили съ цѣль, види се, да запазятъ нѣщо повече за себе си. Такова скверно намѣрение е мерзостъ прѣдъ Бога и тѣ отплатили за това съ своя животъ. Съ вѣковетѣ и отсъствието на апостолскиятъ даръ на сърдцевѣдение, фактитѣ, като този, почнали да се повтарятъ по често и оставили ненаказани. По такъвъ начинъ отрицателнитѣ елементи все се усилвали. Изминали се столѣтия, изгубила се чистотата на християнската вѣра, изсъхнала любовта къмъ ближнитѣ, а заедно съ нея и самоотвержението. Отново егоистическото начало обладало хората, отново тѣ се срѣщнали съ житейскитѣ негоди, сърби и страдания и отново се почнало болезненото търсение на благото и щастieto, извънъ вѣрата въ Бога и самоотвержението.

Вѣрата, говорятъ проповѣдницитѣ на социализма, е изгубила своето значение, като стимулъ на нравствеността и не може да даде на хората желаемото щастие; заради това тя трѣбва да отстъпи своето мѣсто на новото обществено течение и насртюение, което се именува *социализъмъ*. Послѣдниятъ като, че има всичкитѣ шанси да ошастливи човѣчеството чрѣзъ изпълнението на желанията.

Ще разгледаме и това по нататъбъ.

(Слѣдва.)

Проповѣдта въ пустинята

Мат. III гл. 2 ст.

Между стрѣмния пѣтъ, който води отъ Иерусалимъ за Иерихонъ, около плиткитѣ брѣгове на рѣката Иор-

данъ, до Мъртвото море, владѣе грозна пустиня. Тамъ е арената и скривалището на разнородни диви звѣрове и „священни“ египетски крокодили. Туй непроходимо мѣсто е оросено само съ дребенъ пѣськъ, който, напѣченъ отъ жаркитѣ слънчави лъчи, издава една трѣперяща огнеобразна марани! Въ тази еднообразна и грозна частъ на зехното къмба, владѣе нерѣдко и разнообразие: ту гробно мълчание, ту нехармонично съчетание на какви не рикания отъ разнитѣ звѣрове — владѣтели на тази пустиня. Но не е само това, което прави пустинята грозна.

Рѣзкото промѣнение на климата отъ ужаснитѣ бури на урагана, който периодически лѣти изъ нея, придава ѝ адски образъ, съвсѣмъ не симпатична за човѣшката душа. Между това, за голѣмо удивление, ето, че посрѣдъ тази лоша задушлива атмосфера, посрѣдъ лютитѣ звѣрове, се мѣрка човѣшки образъ!

Человѣкъ, съ изпито лице, съ черна гѣста и не вчесана коса, облѣченъ въ дрѣха отъ камилски косми, припасанъ съ голъ ремикъ, съ трѣстъ въ рѣката си, хромн кротко изъ горѣщиятъ пѣсежъ на осамотената пустиня. Макарь и босъ, търпеливо прѣнасѣше той непоносимата горѣшина.

Герой на прѣдначертни планове и жертва за общополезно добро, той намираше спокойствие, далечъ отъ бурния градски и многолюденъ животъ. Пълненъ съ ревностъ къмъ побѣда, той викаше въ пустинята: „*уготовайте пѣтя Господенъ, прави правете Неговитѣ пѣтища, покайте се, защото приближи царството небесно!*“ И неговия мощенъ позивъ не остана гласъ въпиющаго въ пустиннѣ, но бързо се разнесе, както въ проститѣ колиби на юдейтѣ, така сжщо въ палата на Тиберий, който съ безчестнитѣ си дѣла, осквернявалъ завѣтитѣ на прѣдшественницитѣ си и прѣстола на дѣдитѣ си. Въпиющи гласъ разтрѣвожа и Понтий Пилатъ, като го застрашаваше за неговитѣ жестокости и гонения надъ израилскиятъ народъ. Най сетнѣ, изобличи и Ана и Кайафа за мръсната дѣлба на длъжноститѣ си въ архиерейския прѣстолъ.

И, когато народа бързо растѣше около гласътъ въ пустинята и правѣха тази послѣднията вмѣсто пуста и осамотена — многолюдна и весела; когато мнозина, упоени отъ огненната и пламенна проповѣдъ на този, що изобличавалъ гордостта и лицемѣрието на учителитѣ имъ, почнаха да се питатъ: кой е този, да не е Христосъ, Илия или нѣкой възкръсналъ пророкъ? . . . На това гласътъ, въ пустинята имъ отговори: „азъ съмъ този, що не съмъ достоенъ да развържа ремикътъ на Онзи, що иде подиръ мене; азъ кръщавамъ съ вода, а Той ще кръщава съ Духъ святии и Огнь . . . , прочее, покайте се, за да не изпитате бѣдѣщиятъ гнѣвъ!“

И ето народътъ стори плодове на покаяния, като се кръщаваше съ вода. Синедриона, обаче, въ редъ засѣдания, не можеше да доде до една посока на своитѣ дѣйствия, относително гласътъ, който вика въ пустинята, и когато видѣ, че народътъ почна да вѣрва въ тоя гласъ и се кръщава, въ пълния си съставъ, на цѣлото засѣдание, се отправи къмъ Този, що правѣше такъвъ прѣвратъ, за да Го виде лично.

Тукъ, обаче, вопиющиятъ гласъ, щомъ видѣ тѣзи книжници и фарисеи, изнѣжени, лъскави, съ дълги намѣтала — извика и къмъ тѣхъ: „*рождби ехидни, кой*

ви каза да бягате отъ бѣдъщия гнѣвъ; елате и вие да сторете плодове за покаяние“!

И, наистина, трѣперящия тонъ на звучащия гласъ, глѣненъ съ силно прѣзрѣние и гнѣвъ, възбудено отъ фалшивото лицемѣрие на водителитѣ народни, произведохъ силно впечатление въ душитѣ на синедрионитѣ старци, гледающи прѣдъ себе си, не лице, което е изсъхнало отъ буритѣ на урагана и слабата храна отъ акриди и дивъ медъ, но гледахъ истински пророкъ, който познаваше дѣлата и душитѣ имъ.

Тѣ останаха грѣмнати отъ божественната проповѣдь на пустиний проповѣдникъ. Народътъ се притискаше, кой по скоро да се доближи до рѣката, която раздаваше покаяние и кръщение, а това още повече извикваше въ душитѣ на синедриона негодувание, толкова повече, че не знаеше, какво рѣшение да прѣдприеме, въ случая. Выпрѣки това, нова тълпа народъ се зададе и посрѣдъ, Исусъ, който идѣше да се кръсти. Тукъ Иоанъ щомъ Го видѣ, заяви: „ето Агнецътъ Божий, който ще вземе грѣховетъ на свѣта“

Свещ. П. Папукчиевъ.

„Всякое дыхание да хвалитъ Господа.“

„Пожертвувай Богу
жертвата на хвала“
(Псал. 49, 14). —

Всички Божии чада съ чувства на една най-свята радост слагатъ прѣдъ величието на всемилостивия Създателъ своята къмъ Него най-чиста хвала, отъ най-чисто сърдце.

Неизброимитѣ блага, съ които Той така всещедро ни е обсипалъ, прѣдизвикватъ въ сърдцата ни една постоянна благодарностъ, едно постоянно благоговѣние прѣдъ неизказната Негова милостъ.

Тая милостъ почива надъ насъ въ вѣкъ вѣка и ние вѣчно трѣбва да славословимъ Господа Бога.

Да славословимъ Неговата всещедростъ и всепрощение къмъ насъ грѣшнитѣ и недостойни люде—тѣй слабитѣ, за да познаемъ непостижимото Негово величие.

Да славословимъ Неговото свято милосърдие, въ което се крие всемилостива забрава на нашитѣ беззакония — тѣй позорящи нашето име, слава и честь, съ които Прѣблагитъ Създателъ ни е вѣнчалъ.

Да славословимъ всемогъщето Божие, да славословимъ святата Му любовь къмъ насъ, да славословимъ всеправедността Божия, да славословимъ спасителнитѣ страдания и мъченическа смъртъ на Господа Исуса, прѣтърпени за изкуплението на падналото човѣчество.

Да славословимъ непрѣстанно непостижимата слава Господня и Неговото безкрайно човѣколюбие, което постоянно ни обсипва съ милости.

Добрий християнино!

Да паднемъ на колѣни прѣдъ Величието на Всемилогостивия нашъ Изкупителъ, да Му благодаримъ за всичко, което Той ни испраща, да Му се молимъ отъ все сърдце да ни пази отъ грѣхъ и да ни дарува спасение душевно, и винаги да имаме въ умътъ си и сърдцето си Бога и Неговитѣ свети заповѣди, изпълнението на които ще ни дарува животъ вѣченъ. Аминъ.

Свещ. Георги х. Боневъ.

Десетъ заповѣди за свещеника.

(Прѣводъ отъ Руски.).

1. Никогда не ходи между обществото безъ горня дрѣха. Кога нѣкой те повика отъ вѣщи, прѣди да излѣзешъ напредъ му, облечи си дрѣхата. Даже у дома, прѣдъ гости и прѣдъ дѣцата си, никога да не оставашъ по долни дрѣхи.

2. Въ врѣме на служба, винаги бѣди съ хубаво разчесана коса, а не съ плетена, както правятъ нѣкои свещемици. Тѣй ходятъ само китайцитѣ.

3. Всѣкога прѣдварително се приготвяй за богослужение, тѣй както учителя се приготвя прѣди да влѣзе въ часъ, прѣди да се яви прѣдъ ученицитѣ. Тогава богослужението ще се извърши по-хубаво и по-тържественно.

4. Кога рѣсишъ изъ селото, не позволявай на дѣцата, които те придружаватъ до кръщяте, а благочинно да вървятъ и тихо да пѣятъ установения тропаръ, Избѣгвай просията.

5. Всѣкога проповѣдвай словото Божие въ храма, но гледай да не би съ рѣчта си вмѣсто да изпишешъ вѣжди, да избодешъ очи. Всѣка проповѣдь трѣбва да бѣде добръ обмислена.

6. Не ходи по кафенетата: това е недостойно за свещеника. Свободното си врѣме употребявай въ четение на полезни книги: било духовни, било свѣтски. Защото днесъ четението е тѣй полезно, както и хлѣба.

7. Възпитавай дѣцата си. Домътъ на свещеника трѣбва да служи за примѣръ въ всичко. Жената и дѣцата му трѣбва да се отличаватъ съ своето благочестие и добро поведение.

8. Пази се отъ спиртни питиета. Пиянството е основа на всичкитѣ злини; то е съсипало много свещеници.

9. Цѣни високо своето призвание. Гледай съ своя примѣренъ животъ да спечелишъ симпатиитѣ, любовта на своитѣ енорияши. Сдобиешъ ли се съ авторитетъ, гледай да го не изгубишъ, че вече не можешъ го спечели никога.

10. Помни скъпоцѣнитѣ думи на Спасителя: „Ви есте соль земли, ви есте свѣтъ мира“ и бѣди образецъ въ всичко и на всѣкъдѣ: и въ дома си, и между обществото и въ църквата.

Тѣй ще изпълнишъ своя дългъ леко, честно и славно.

Ц. П.

Белетристика.

Фабюла или староврѣмекитѣ християни.

(Продължение отъ бр. 40).

VI.

Фулвий узналъ отъ Торквата, въ кой день ще се събератъ християнитѣ и отишълъ при императора, за да му даде войници да ги уловятъ. Въ означения день Фулвий заедно съ Торквата и войницитѣ отишелъ въ пещеритѣ. Фулвий останалъ при входа, а Торкватъ запалилъ фенеритѣ и пѣзелъ войницитѣ въ пе-

шеритѣ. Войниците вѣрвѣли не драговолно по диритѣ му и мѣрморѣли.

— Гдѣ се е чуло и видѣло — да се биятъ подъ земята — приказвали тѣ. Кой знае колко сж тамъ? Християнитѣ сж извѣстни магесници.

Фулвий прѣдумвалъ войниците, — казвалъ, че християнитѣ сж страхливци и никога не се биятъ, че тамъ тѣ иматъ закопано много злато и сребро.

Войниците слѣзли на долу.

Торкватъ всичко вѣрвѣлъ напредъ. Първомъ той узнавалъ на паметъ пѣтя, послѣ се смутилъ, никдѣ не се виждалъ ни единъ неговъ обѣлгъ, и той най послѣ съвсѣмъ се спрѣлъ. Отпрѣдъ му се изпрѣчила стѣна и по-нататкъ нѣмало ходъ.

Войниците взели да го псуватъ и се заканвали да го убиятъ. Торкватъ се уплашилъ, молилъ да почакатъ, и казалъ, че той ще потърси пѣтя. Той трѣгналъ напредъ съ фенеръ и влезалъ въ единъ ходовѣтъ и изведнѣжъ изчезналъ, като че потъналъ въ земята. Войниците видѣли, че прохода билъ правъ и криволици въ него нѣмало. Тѣ много се зачудили, кждѣ изчезналъ? Наумили си още, че християнитѣ сж магесници и тѣй се уплашили отъ това, щото прѣвъ глава се втурнали назадъ. По пѣтя тѣ видѣли свѣтлина въ единъ проходъ, който билъ отъ страна. Тѣ погледнали тамъ и видѣли жена. Тя седѣла на скамейка и високо държала лампа надъ главата си. Войниците се хвърлили върху ѝ и завикали:

— Коя си ти?

Това било слѣпата Цицилия. Тя, като узнала, че въ пещеритѣ ще отидатъ войници, зела да свѣти на християнитѣ, които излѣзвали отъ тамъ. Войниците случайно я съгледали.

— Азъ съмъ християнка — тихо и твърдо отговорила слѣпата. Войниците я уловили и излѣзли съ нея отъ пещаритѣ.

Тѣ зели да разказватъ на Фулвия, какъ се изгубилъ Торкватъ, и че тѣ намѣрили само една християнка. Фулвий много се разсърдилъ.

— Торкватъ ме излѣга и е побѣгналъ отъ васъ, а пѣкъ вие, глушци, не можихте да го стигнете. Ето тѣзи християнка може би да знае пѣтя?

— Та тя е слѣпа, казали войниците.

— Какво нещастие. Е, на какво прилича това! Само една уловили, — и тя слѣпа!

Той зель съ себе си Цицилия и я повелъ при сѣдинта.

По пѣтя той заговорилъ съ нея. Той мислѣлъ, че тя ще се излѣже да каже нѣщо за християнитѣ.

Та той не отричалъ ли, чи си християнка? попиталъ той.

Разбира се, че не. Не може да се отрѣчешъ отъ онова, въ коетò истинно вѣрвашъ.

— Ти, ми се чини, ходишъ въ къщата на Агнеса?

— Ходя.

— И тамъ ли има Християни?

— Иди и питай.

Фулвий се усмихналъ. Той знаелъ, Агнеса е богата, а сега се договеждалъ, че и тя трѣбва да е християнка. „Сега нѣма да избѣгне отъ рждѣтъ ми богатството ѝ -- си мислѣлъ той. Или ще я накарамъ да

ме земе за мъжъ, или ще я изкажа, и за това ще ми дадатъ всичкитѣ ѝ пари.“

Той се обърналъ къмъ Цицилия и се почудилъ на нейното спокойно лице.

— Ти знаешъ ли, кждѣ отиваме сега?

— Навѣрно при сѣдията, който ще прѣдаде тѣлото ми на мъжи.

Фулвий се почудилъ.

— Ти не се ли боишъ?

— Защо да се боя отъ смъртъ? Страшно е само тогава, когато душата се мжи и загива, отъ това трѣбва да се боимъ. А смъртъта не е страшна.

Когато завели Цицилия при сѣдията, нему му станало жално за тѣзи сирота слѣпа. Той помислилъ, че тя на часа ще се отрѣче отъ християнството, и почти ласкаво зель да я пита.

— Хайде, отрѣчи се, глупавичка, отъ вѣрата си. Поклони се на нашитѣ богове и разкажи за вашитѣ християни. Ако кажешъ ще ти дадемъ пари и ще излѣкуваме слѣпотата ти.

Цицилия мълчала.

Защо мълчишъ? не се бой, кажи. Ние нѣма да кажемъ на християнитѣ, че ти си говорила за тѣхъ.

— Азъ съмъ християнка и не мога да направя това.

Сѣдията се разсърдила.

— Искашъ ли да умрѣшъ въ мъжи? Ти знаешъ, че живота ти е въ мойтѣ рждѣ.

— Животътъ ми не е въ твойтѣ рждѣ, а въ рждѣтъ на Бога, и ти не можешъ да ми го земешъ. Богъ ми е далъ живота и Богъ ще ми го земе. Ти нѣмашъ воля надъ душата ми, по духъ азъ съмъ свободна. Нашиятъ учителъ е казалъ: „Всѣки който живѣе по духъ и истина, той е свободенъ.“ Ето и азъ съмъ свободна, мога да умра, мога и да не умра. Азъ избирамъ смъртъта, за да не погубя душата си.

Такава ли си била! Земете я, извикалъ сѣдията.

Палачитѣ грабнали Цицилия и я подкарали къмъ площада. Наоколу се натрупалъ много народъ да гледа, какъ ще мжчатъ християнката.

Цицилия дошла на площада, кротка и спокойна. Уловили я и зели да я вѣрзватъ у страшната машина, която извивала и трошила коститѣ. Цицилия поблѣднѣла. Палачитѣ я вѣрзали у колелото и наченали полева да го вѣртятъ. Тѣлото на Цицилия се опънало, и лицето ѝ се изкривило отъ болки.

— Боже мой! нека бжде волята Ти, тихо продумала тя.

Сѣдията се доближилъ до нея и казалъ:

— Поклони се на нашитѣ богове и разкажи за християнитѣ, и ще прѣстанатъ да те мжчатъ.

Въ тѣлпата всички утихнали и чакали отговора на Цицилия.

— Азъ съмъ християнка — чулъ се въ тишината гласътъ ѝ. Народътъ трѣпналъ. Сѣдията далъ знакъ на палача, и палачътъ завъртѣлъ още колелото. Не се чуло ни дума, ни викъ. Само коститѣ силно хруснали.

Сѣдията пакъ се доближилъ до Цицилия и попиталъ:

— Отричашъ ли се отъ християнството?

Цицилия мълчала.

Съдията се надвесило надъ нея съ ужасъ се отдръпналъ назадъ.

— Тя умрѣла! извикалъ той.

Между тълпата пакъ станало тихо. Мнозина навели глави.

И въ тѣзи тишина се чулъ гласътъ на Панкратия.

— Мжчители! Погледнете на тѣзи християнка тя е още дѣте, а всички ви побѣди съ вѣрата си.

Велика е вѣрата ѝ, и великъ е нашия Богъ!

Когато народътъ се сепналъ и начевали да търсятъ, кой казалъ това, никого вече не можели да намѣрятъ.

VII

Когато Торкватъ тръгналъ да търси пътъ той не заблѣлъ, че отпрѣдъ му имало стълба за долнитѣ пещери Той се подлъзналъ и паднали долу и тѣй силно се ударилъ, че примрѣлъ. Когато се съзелъ, дълго врѣме не можалъ да разбере, какво му се е случило. На около било тихо и тъмно. Той тръгналъ на посоки напрѣдъ и мислѣлъ, че ще намѣри изходъ, но той още повече се забъркалъ. Дълго врѣме ходилъ той, най-послѣ се уморилъ, сѣдналъ на земята и се уловилъ за главата. Главата му горѣла, сърдцето му туптело. Наумилъ си той, какво е направилъ и какъ е дошелъ тука, и съвѣстѣта му се пробудила. Искало му се да не мисли за това да забрави, но не можелъ, и неговата измѣна му се показала ужасна. „Каква лошо сж ми направили Християнитѣ? — мислѣлъ си той. Нищо, освѣнъ добро“. И си наумилъ, съ каква любовъ тѣ се обхождали съ него, какъ грижливо го свѣтвали и му помагали да не се отбива отъ истинския пътъ. И ето азъ тѣхъ прѣдадохъ, си мислѣлъ той; и на кого? На злия Фулвия, който щя ги издаде“. Наумилъ си той за думитѣ на Дионисия, и ако знаеха човѣцитѣ, какъ ще сѣ мжчатъ за грѣховетѣ си, то не биха грѣшили. Наумилъ си и за тихии ласковии погледъ на Дионисия. „И него азъ издадохъ, и го прѣдадохъ! Издадохъ приятелитѣ си, и самъ себе си погубихъ. Та и ако да обѣхъ се спасилъ, то нима може спокойно да се живѣе, когато погубихъ толкова човѣци. Не, съвѣстѣта нѣма да ми даде спокойствие. Ето и сега колко е тежко, ахъ, колко тежко! По-добрѣ е да се умрѣ по-скоро! Той се уловилъ за гърдитѣ, падналъ на земята и горко заплакалъ.

Дълго врѣме той лежалъ и плакалъ, послѣ мълкналъ, само сегисъ — тогисъ хълцукалъ, чулъ му се нѣкакъвъ гласъ. Той падналъ на земята и зель да се услушва, чулъ, се нѣкой чете, и думитѣ дори може да се разбератъ. „Вижда се че християнитѣ сж се събрали — четатъ“. Зель да се слуша.

„Има два пътя — челъ гласътъ — пътъ къмъ живота и пътъ къмъ смъртъта.

— Пътътъ къмъ живота е такъвъ: обичай Бога, който те е създалъ, а послѣ ближния си като самага себе си, и всичко, кое не желашъ за себе си, не желай и на ближния си. А учението за живота ни е далъ Христосъ. Обичайте неприятелитѣ си, благославяйте онѣзи, които ви проклинатъ и правете добро на онѣзи, които ви мразятъ, защото доброто не се състои въ това да обичашъ само приятелитѣ си. Така правятъ и езичницитѣ, и за това иматъ неприятели. А вие

обичайте всички, и вие нѣма да имате неприятели. Вие всички сте дѣца на единъ баща и за това сте равни. Никога не се противѣте на злото. Каквото и да ви правятъ злитѣ, но имъ отплащайтѣ съ зло, за да нѣма зло между васъ. Ако те ударятъ по дѣсната страна, обърни и другата. И който иска да се съди съ тебе и да ти земе ризата, дай му и горната си дрѣха. Дай на всѣкого, който ти проси и не иска да ти го връща назадъ, защото Отецъ иска, щото всѣки да има само това, което Той му е далъ. Блаженъ е овзи, който по заповѣдъ дава, той е правъ. Горко на оногова, който зема не по нужда; той не е правъ и трѣбва да даде отчетъ, защо го е взелъ. Не се гвѣви на брата си дори и то ава, когато ти се чини, че той е виноватъ. Ти още по-напрѣдъ си виноватъ, съ това, че си го допусналъ да ти се гвѣви. Не дѣйте се кле никакъ, защото за нищо не можете да се обѣщаете отнапрѣдъ. Вие не знаете, какво ще ви се случи, защото всичкия ви животъ е въ волята на Бога. Не развратничай и не се разоставяй съ жена си — отъ това излѣзва злото на свѣта. Всѣки да живѣе съ жена си. Бѣди кроткътъ, защото само кроткитѣ ще наслѣдятъ земята. Бѣди сиромасъ, защото само сиромаситѣ сж блаженни по духъ. Обичай тогава, който тѣ учи на словото Божие, и почитай думитѣ му, като Господни, защото Господъ е тамъ, отъ гдѣто си узналъ за него. Винаги търси светитѣ хора и се съобщавай съ тѣхъ, за да намѣришъ въ думитѣ имъ успокоитвие за себе си. Не двоедушничествуйте и не казвайте: може тѣй, та може и инакъ. За нищо не казвайте, че е ваше, и онова, което сте изработили съ рацѣтѣ си, давайте го като откупъ за своитѣ грѣхове. Не оставяйтѣ Божитѣ заповѣди, пазете ги, като не прибавяте и не отмахвате отъ тѣхъ нищо. Кайте се за грѣховете си между вѣрующитѣ и не мислѣте да се молите, до като имате зло на сърдцето си.

А пътътъ къмъ смъртъта е такъвъ: най-напрѣдъ той е бедственъ и пѣленъ съ мерзости. Убийства, прѣлюбодеяния, сладострастия, кражба, идолопоклонство, грабежи, лъжа, лицемѣрие, двоедушие, хитрость, гордостъ, злоба, злословие, завистъ. Тукъ сж гонителитѣ на добритѣ, ненавистницитѣ на правдата Божия, любителитѣ на лъжата; онѣзи, които се грижатъ, не за доброто, а за злото; които незнаятъ кротость и търпение; любителитѣ на праздни работи, които не желаятъ сиромасъ и трудящия и които измжчватъ съ трудъ сиромаситѣ, убийцитѣ и съблазнителитѣ на дѣцата утѣшителитѣ на богатитѣ и безжалостнитѣ съдии на сиромаситѣ, погубителитѣ на образа Божия, които не знаятъ Оногова, Който ги е създалъ отъ всѣкъдѣ и въ всичко грѣшници. Пазете се, дѣца мои, отъ такива човѣци“.

Гласътъ мълкналъ. . . .

„Азъ съмъ не пътя къмъ смъртъта!“ искалъ да извика Торкватъ, но нѣмалъ гласъ, схванало му се гърлото, като че го стискалъ нѣкой.

Изведнажъ той видѣлъ свѣтлина, първомъ далеко, а послѣ се по-близо и по-близо. Ето виждали се и човѣци които носѣли нѣщо. Ето спрѣли се и зели нѣщо да правятъ, Торкватъ станалъ и отишелъ при тѣхъ.

Човѣцитѣ стоели на купъ, а въ срѣдата имъ на земята лежало тѣлото на едно младо момиче. Дионисия зель да му копае гробъ. Всички стоели и мълчали, а нѣкой плачели.

Торкватъ запиталъ.

— Кого ровите?

— Цицилия, Войниците я уловили въ пещеритѣ и я убили на сѣдилището, — отговорили християнитѣ.

— Господи, какво азъ направихъ! Азъ съмъ нейния убиецъ! Азъ! Азъ съмъ измѣнникъ. Азъ доведохъ войниците тукъ! Извикалъ Торкватъ съ страшень гласъ.

Тълпата се отстранила отъ него. Само Дионисий стоялъ съ лопатата въ ръцѣ и го гледалъ.

Торкватъ падналъ на колѣни.

— Простете ме, братя мой! Голѣмъ грѣхъ направихъ, не съмъ достоенъ да бъда съ вази, не съмъ достоенъ и вашъ братъ да се наричамъ! — И той пакъ падвалъ на земята, и плакалъ и се калялъ, и мислѣлъ, че душата му за винаги се изгубила.

Дионисъ се доближилъ до него и му казалъ:

— Стани, синко. Жалко ми е за тебе. Азъ виждамъ, че ти си се разкаялъ и си разбралъ грѣха си. Азъ като те прощавамъ и те жала, то и Отецъ нашъ ще те прости. Ти сега се върна на пътя къмъ Бога и го видѣ, не се отбивай отъ него и върви къмъ Бога. Простѣте го и вие, братя, и помогнете му съ любовта си и го съжалете.

Богъ ще те прости, и ти насъ прости — казали християнитѣ. Тѣ се доближили до него и се радвали, че загубената овца се върнала въ стадото си.

И отъ тогава Торкватъ се поселилъ у дионисия въ пещеритѣ и помагалъ на стареца да копае гробове.

(слѣдва)

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЪ.

Вжтрѣшенъ отдѣлъ

Засѣданията на Св. Синодъ. Пристигнали сж въ София и сж се остановили въ синодалната палата: Негово Високопрѣосвещенство св. Врачанския митрополитъ г. г. Константинъ, прѣдсѣдателствуващия на св. Синодъ, и Високопрѣсвещенитѣ св. Доростолский и Червенский митрополитѣ г. г. Василий и св. Търновски г. Антимъ.

На 18 того, въ срѣда, слѣдъ пристойна въ Богу молитва сж се подновили синодалнитѣ засѣдания.

Негово Високопрѣосвещенство св. Варненския и Прѣславския митрополитъ г. г. Симеонъ, поради освещаване на една църква въ Богоспасаемата си епархия, не можалъ да отиѣтува. Негово пристигане тукъ, въ София, се очаква къмъ 25 тоя мѣсець.

Назначение. Новоржкоположениятъ диаконъ Михаилъ Химитлийски е назначенъ отъ св. Синодъ за свещено проповѣдникъ въ столичнитѣ църкви.

Отпразднуването на храмовия празникъ въ Духовната Семинария. На 19 того на храмовиятъ празникъ („св. Иоанъ Рилски“) на Духовната семинария въ София, е било отслужено съборно богослужение, въ което сж взели участие начело съ ректора архимандрита Неофита всички духовни лица (учители и ученици) въ семинарията. Въ врѣме на литургията единъ отъ ученицитѣ отъ V класъ е държалъ едно добро и назидателно слово върху празника. На богослужението сж присѣствували и много благочестиви християни отъ столицата.

Подиръ обѣдъ ученицитѣ сж дали едно музикално-декламаторско забавление. Присѣствующитѣ учители, ученици и граждани сж останали твърдѣ доволни отъ изпълнението на всички нумера на забавлението.

До кждѣ сме дошли. Въ броя си № 327 отъ 10 октомврий т. г. в. „Свѣтникъ“ съобщава слѣдната заслужаваща внимание случка: „Прѣзъ м. Май н. г. Н. В. Прѣосвѣщенство св. софийския митрополитъ г. Партений, като минавалъ прѣзъ нѣкои села на Радомирско за изпълнение на архипастирскитѣ си длѣжности, стигналъ въ селото Сирищникъ. Жителитѣ на ождото село и по-близкитѣ села, като се научили за идването на своя архипастиръ, притегли се стари и млади да го посрѣщнатъ и взематъ нуждното благословение. Нѣколцина учители отъ околнитѣ села, като се научили за идването на скѣпия гостъ на „проститѣ“, съгласили се да се разположатъ на близката маса да играятъ на „табла“, и си дали честна дума, че като пристигне старецътъ, никой отъ мѣстото си да не става и да отдава приличната почестъ нито като на архипастиръ, нито пъкъ като на старъ човѣкъ. Дѣйствително и тѣй станало. Пристига Н. В. Пр. Надпрѣдварватъ се стари и млади да посрѣщнатъ скѣпия гостъ и взематъ благословение. Чуватъ се радостни разговори и глѣчки, а „интелигентнитѣ“ господа разположени на лице прѣдъ хората прѣструватъ се, че или нищо не виждатъ и разбиратъ, или пъкъ много нѣщо знаятъ прѣдъ тѣзи „простаци“, които се радватъ на единъ старецъ. Чуватъ се гласоветѣ на таблата имъ — тракъ! тракъ! Пристѣпя св. старецъ до масата, поздравляча отдѣлно и тѣзи си чада и подиръ двѣ-три думи разговоръ съ тѣхъ, тѣ категорически отказватъ съ него разговоръ и пакъ продължаватъ играта...“

Ние не правимъ никакви коментарии, защото въ случая тѣ сж съвсѣмъ излишни. Случката говори сама. Това се то казва просвѣщение и възпитание на младежта и народа.

Нова книга. Излязла е отъ печатъ книгата: „Ржководство за църковно проповѣждане или Омилетика“. Стѣкмилъ А. К., стр. 68 на 8-на, цѣна 50 стот.

Книгата е издание на св. Синодъ. Ния горещо я прѣпоржчаме особено на благоговѣйнитѣ свещеници, защото въ нея ще намѣрятъ много потрѣбно и полезно въ проповѣдническото си образование и дѣйностъ.

Новоосночано християнско православно братство. Както съобщава издаващиятъ се въ Чирпанъ в. „Нова Дума“, въ с. Колачево (чирпанска околия) енорийскиятъ свещеникъ Ст. К. Рускинъ и учителитѣ на това село сж основали християнско православно братство. Поменатиятъ свещеникъ бече е чель въ братството двѣ сказки: една върху темата „Миналото е законъ за настоящето, а настоящето урокъ за бъдащето“, и втора върху „Заразителнитѣ болести и какъ се развиватъ тѣ“. Отъ сърдце сърадваме новото православно братство и му пожелаваме плодотворна християнска дѣйностъ.

Въкъшенъ отдѣлъ.

Относата на държавата и църквата въ Гърция.

На страницитѣ на „Ц. В.“ не единъ пѣтъ сж били изнасъни факти изъ взаимоотношенията на църквата и държавата въ Гърция, отъ които се е виждало, че тия отношения не сж твърдѣ здрави, че църквата въ Гърция не се уважава и респектира отъ свѣтската власть съ нужното внимание, съ нужната почитъ. Отдавна грѣцката църква се бори за най-обикновенитѣ си правдини, за най-необходнитѣ свои нужди и права. Свѣтската власть пъкъ не само не смята църквата за институтъ божественъ, за учреждение, което може да бжде отъ полза за просвѣтата и правилното духовно развитие на грѣцкия народъ, но като че ли гледа да спъне развоя на църквата. Грѣцкото правителство даже е проявѣвало тенденции, хемъ като незначита истинскитѣ интереси и права на църквата, отъ друга страна пъкъ — често въ много въпроси, като свѣтска власть, да влиза въ правата и функциитѣ на църквата. Какъ да се обясни това? Нали ужъ грѣцката църква е едно съкровище духовно за грѣцкия народъ? Нали грѣцката църква сѣ е крѣпила националния самороденъ грѣцки духъ въ врѣме на турското робство, и

даже духовенството много е направило за освобождението на Гърция?

Принципиалната причина на това лежи 1) въ „грѣ“-модерното, западното устройство на грѣцката държава (и въ опрѣдѣляне относата на държавата къмъ църквата), и 2) въ прѣкомѣрното свободомислие на грѣцкото общество.

Отъ доажланието на германския принцъ Отона (1833 година) и отъ въвеждането на конституцията, въ Гърция се въведе западно европейскитъ държавенъ принципъ: пълното еманципиране на държавата отъ всѣко задружно и равноправно живуване съ църквата; и даже свеждането на тая послѣдната къмъ обикновенитъ, подчинени въ всичко на държавата, частни дружества. Това е, разбира се, крайната тенденция. Но имено, като коренъ, тя лежи въ сновата на държавнитъ и конституционни стрем жи на грѣцката свѣтска власть. Излизаще отъ това принципиално гледище, държавата въ Гърция най-малко можеше да се грижи за успѣха и безпрѣчното развитие на църката, на религиозния животъ. За държавата най-важно бѣ да се грижи: за економията, промишлеността и финанситъ на страната, за войската и флотата, за социално-политическия животъ и пр. Културното развитие на Гърция се съсредоточаваше по-вече въ дѣйността на министерството на народното просвѣщение, и въ игноранцията на църквата като културно — просвѣтителъ факторъ. Най-свободолюбивата наука, учена и четена въ училищата и университетата, поддържането на дружества съ литературно — просвѣтителна цѣль, но пакъ отъ новъ европейски колоритъ, и редъ други правителствени прѣдначинания и дѣла въ тая областъ, далечъ отъ всѣкаква религиозност, — съставляватъ сжчината, есенцията на правителственото разбиране на културния изпрѣдѣкъ на Гърция и на грѣжата за него. Рѣдко може да се забѣлѣжи, че свѣтската власть иска да втѣгне и църквата въ тая просвѣтна дѣйностъ. Наистина, че държавата тѣй съсредоточена въ себе си, въ новитъ свои форми, скоро изпрѣвари църквата, т. е. въ исканитъ отъ новото врѣме срѣдства за въздѣйствието. И за това, църквата въ Гърция не навсѣкждѣ и не въ всѣко дѣло можеше самопѣчинно, съ собствена инициатива да се наложи и на свѣтската власть, и на обществото. Но за туй пѣкъ простата благодарностъ на грѣцката държава и общество, и дѣвтѣ поддържани и едвали не възродени отъ църквата, проста тая, казвамъ, благодарностъ имъ налагаше да се заинтересуватъ и подпомогнатъ църквата въ подсилването ѣ, въ подпомагането ѣ да може и тя своеврѣменно да стане съврѣменъ, подготвенъ институтъ за просвѣта, за културна дѣйностъ. Но на „нови“ начала уреченото господарство, „новитѣ“ закони не можахъ вече да помислятъ за това. За новото господарство трѣбваша юристи, лѣкари, техници и свѣтски учители. Отъ религия, отъ образование, подготвено за новия животъ свещенство вече нѣмаше нужда. Волѣдствие на това, и въ Гърция, както и въ насъ, надъ подготвянето на свещенството отъ държавно гледище почти съвсѣмъ не се обърща внимание. До колко небрѣжно се отнася свѣтската грѣцка власть къмъ духовното просвѣщение се вижда вече отъ туй обстоятелство, напрѣмъ, че днесъ за днесъ атинскитъ богословски факултетъ е само съ двама-трима професори, безъ библиотека — и вслѣдствие на това почти безъ студенти. Като се вземе въ съображение, че свѣтската власть не иска да знае тѣй сжщо и за срѣдното богословско образование, ще се разбератъ скрѣбнитѣ факти, че Гърция е вече 80 години свободна, а свещенството тамъ е сѣ тѣй необразовано и до това отгорѣ (въ сравнение съ старото) — не тѣй благочестиво, че духовниятъ санъ се избѣгва, че богословската наука и книжина малко вирѣе и че духовното просвѣщение, изобщо, е въ твърдѣ голѣмъ отпадѣкъ.

Може би, нѣкой ще каже: нали ужъ въ Гърция православие е обявено за господствующа религия? Да, това е тѣй. Но и тукъ „новото“ господарство съ принципитѣ си за равноправността и свободата на гражданитѣ „безъ разлика на вѣра“, и тукъ то не се чувства длѣжно да оказва къмъ православие по-вече внимание отколкото къмъ всѣко друго изповѣдание. Вземете досѣжно това примѣръ отъ нашитѣ отношения, за да разберете и грѣцкитѣ. Нали ужъ и у насъ православие въ основния ни държавенъ законъ е провъ-

гласено за господствующа религия. А de facto и слѣпия не може да не забѣлѣжи, че често пшти законнитѣ привилеги се правятъ не на православието, а на инославнитѣ изповѣдания, на инославнитѣ пропаганди даже. Излишно е да се грѣжеждатъ факти. Тѣй нѣкакъ стоятъ работитѣ и въ Гърция. Щомъ е работата за „господство“ на едно изповѣдание, то въ Гърция (благодарение на външни и различни вътрѣшни влияния) туй господство, тая привилегированостъ се оказва прѣди всичко . . . не къмъ „господствующето“ въ гърция православие.

Още по-малко се допуска мисълта за нѣкакво по-голѣмо внимание къмъ църковнитѣ интереси въ сравнение съ свѣтскитѣ. Първитѣ не могатъ да се поставятъ даже на равно съ послѣднитѣ. Както се забѣлѣва по-горѣ, чиститѣ интереси на свѣтската власть, на „модерното“ разбиране на държавата сж на първо мѣсто. Слѣдъ като държавата промисли за тѣхъ, чакъ тогава може да се стори лѣщо и за църквата, за религиознитѣ интереси на страната, и то съ всичката забавностъ и прѣнебрѣжение. Като се вземе прѣдъ видъ още, че свѣтската власть въ Гърция много и важни страни отъ църковния животъ гледа да тури или подъ свое влияние или подъ своя воля, и че въ Гърция нѣма партийна и министерска стабилностъ, ще се разбере, вѣрвамъ, защо въ Гърция не може бърже да се прокара и задълго задържи нѣщо, което ще спомогне на успѣха и процвѣтяването на грѣцката църква.

На единъ главенъ моментъ въ относата на държавата къмъ църквата тукъ трѣбва да се обърне особено внимание. Той е: държавата се интересува отъ църквата, но не толкова за да ѣ доброволно и приятелски спомогне въ правилното нейно развитие и въ истинската ѣ духовна, свободна дѣйностъ, а за да ѣ ограничи, за да ѣ подчини даже на себе, ако не въ друго, то поне въ вънкашния нейнъ и административенъ животъ. Нѣма нужда твърдѣ да изяснявамъ конституираното, тѣй като почти на всѣки, който отъ части познава живота на другитѣ православни църкви, е извѣстно, че въ ограничението на църковната власть отъ свѣтската грѣцката църква ако не стои на първо мѣсто, то е горѣ-долу поне на еднакво стѣпало съ руската и австрийска (буковинско-далматинска) православни църкви. Още по-неотрадното и лошото въ случая, обаче, за Гърция е, че руската църква поне се подпомага отъ свѣтската власть, а буковинско-далматинската се респектира, когато къмъ грѣцката църква свѣтската власть се отнася по-вече отъ недружелюбно. Отъ тукъ, и тия чести конфликти на църковната власть въ Гърция съ свѣтската, отъ тукъ и това, че грѣцката църква слѣдъ 80 годишната борба съ държавата за свои права-още нѣма пѣленъ съставъ на синода си, че по цѣли години се държатъ вакантни епископскитѣ катетри, че църквата е безъ своя специална каса, безъ духовни училища, безъ просвѣтенъ клиръ, безъ пенсионенъ капиталъ за духовенството и пр. и пр.

Много спмага за туй нездраво затвърдяване и засилване на относата на държавата къмъ църквата и прѣкомѣрното свободолюбие и религиозенъ индиферентизъмъ на съврѣменното грѣцко общество. На всичко, каквото се върши отъ страна на правителството за стѣснение дѣйността и развитието на църквата, обществото гледа или съ глуха индиферентностъ или даже съ съчувствие.

Църквата въ Гърция въ борбата си съ свѣтската власть сега за сега не може твърдѣ да получи мощната поддрѣжка на пастото си, на обществото и народа. Обществото е покварело; а народътъ не се възпламенява да защити църквата си, защото непросвѣтеното и не тѣй благочестиво грѣцко духовенство не може да му влѣе, да поразпали тѣя пламѣкъ. . .

Сегашниятъ религиозенъ животъ на грѣцкото общество и духовенство не е твърдѣ розовъ. За туй не е твърдѣ розово и положението на грѣцката църква въ Гърция. За поправата и на дѣвтѣ ще трѣбва още много да се работи. И въ тая работа ще трѣбва да се обърне внимание прѣди всичко не толкова на външния успѣхъ, колкото на вътрѣшния: на прѣкото, дѣйно въздѣйствието върху религиозното съзнание на грѣцкото общество.

Антионийския патриархъ Григорий. После избора на Митрополита Григория за Антиохийски патриархъ, за духовенството и народа въ Сирия е настъпило едно томително време, тъй като новоизбраният патриархъ е трѣбвалъ да получи утвърждение и ферманъ отъ централната турска властъ въ Цариградъ. Борбата въ църковния сирийски въпросъ между гърцитѣ и арабитѣ не бѣ още утихнала. И сирийцитѣ не можаха да не прѣдполагатъ, че встъпването на патриарха Григорий (като сириецъ) на патриаршеския прѣстолъ ще бѣде съпроводено най-малко съ такива прѣчки отъ страна на гърцитѣ, както бѣ случая съ неговия прѣдшественикъ сириеца — патриархъ Мелетий. За щастие, опасенията на коренното население не се оправдаха. На 7-ий миналий августъ въ Дамаскъ е било получено отъ Цариградъ официалното известие, че султанъ Абдулъ Хамидъ, като призналъ избирането на Блаженный Григория за правилно, утвърдилъ го и издалъ съответния ферманъ и бератъ. На 13 августъ въ катедралната църква въ Дамаскъ се състоялъ обрядътъ на интронизацията на патриарха Григория срѣди най-въсторжени ликувания на арабския народъ.

По такъв начинъ, антиохийската църква въ лицето на Блаженный Григорий получава втори извъ туземната си иерархия патриархъ. Положената нова ера отъ починалия патриархъ Мелетия въ живота и историята на тая църква, сега сигурно съ още по голѣмъ успѣхъ ще се продължи за благото на антиохийската църква и доброто на коренното ѝ арабско паство.

Богословското училище въ Халки. Съ настъпването на новата учебна година въ това извѣстно навсѣждѣ богословско училище сж станали нѣкои промѣни отъ по-отраденъ характеръ. Тѣй, напримѣръ, Св. Синодъ постановилъ закрытият миналата година първи курсъ на богословското училище тая година отново да се открие. Съ това се дава надеждата, че тоя единичкъ по-добъръ духовно-просвѣтенъ свѣтильникъ на истокъ не ще започне да мжделѣе. Велѣдствие на поменатото отраднo рѣшение тая година прѣвъ мѣсець августъ сж били приети новопостъпили ученици.

Досегашниятъ ректоръ на училището Митрополитъ Апостолъ (Христовулоу), служилъ въ туй училище около 20 години, е помолилъ да бѣде освободенъ отъ длъжността си и бѣде назначенъ на епархиална служба. Нему била дадена митрополията въ Вели Коница. На негово мѣсто билъ назначенъ бившия Меленикски митрополитъ Иринеи. Новиятъ ректоръ е свършалъ киевската духовна академия; възпитаникъ е на извѣстия Халкински подвижникъ, енергичния иерархъ Арсеній (+ 1904 г.). Подиръ свършване наукитѣ си Високопрѣосвѣщенитъ Иринеи е билъ прѣподавателъ въ Халки, и даже временно е управлявалъ училището. Прѣди двѣ години той е билъ назначенъ на Меленикската митрополитска катедра.

Главната прѣчка за добрия успѣхъ на Халкинския богословско училище състои въ липсата на материална срѣдства. Миналата година първиятъ курсъ на училището бѣ затворенъ именно по тая причина. Работата се състои въ туй, че мнозина отъ грѣцкитѣ митрополити, които сж длъжни да внасятъ катагодишно извѣстна сума за издържане на училището, не изпълняватъ задължението си, макаръ и да иматъ възможность. Патриархътъ напразно имъ е припомнѣлъ. Молбитѣ и исканията му сж оставали безъ удовлетворение. Прѣдъ видъ на такива условия, цариградскиятъ патриархъ най-послѣ се принудилъ да вземе най-рѣшителни мѣрки: той е съобщилъ на длъжниците митрополити, че ако не си внесатъ дълга спроти халкинското богословско училище, ще бждатъ даже лишени отъ катедритѣ си. Тая угроза, види се, е повлияла. Касата на богословското училище въ Халки малко се е побогатила. И тѣй е станало възможно отново да се открие закрытия I-ви курсъ на училището.

Статистика на студентитѣ — богослови въ германскитѣ университети. Въ 21 университета въ Германия прѣвъ лѣтния сезонъ на миналата учебна година сж били записани 3329

студента по *протестантското богословие* (прѣвъ зимния семестръ — 2186). По отдѣлнитѣ университети, студентитѣ по протестантското богословие се разпрѣдѣлятъ по слѣдующия начинъ: Въ Тюбингенския университетъ — 324 студенти; въ университетѣтъ въ Халле — 318; въ Лайпцигъ — 312; въ Берлинъ — 286; Ерлангенъ — 148; Марбургъ — 144; Гетингенъ — 115; Грайфсвальдъ — 102; Вонъ — 83; Кьонигсбергъ — 74; Гиссенъ — 73; Хайделбергъ — 71; Штрасбургъ — 63; Вреславъ — 61; Ростокъ — 60; Иена — 57; Киль — 38.

Младежки съюзъ за „рѣшително“ християнство. Въ началото на м. августъ т. г. въ Женева е засѣдала всемирната конференция на „Съюза на младежитѣ за рѣшителното християнство“ (Jugendbund für entschiedenes Christenthum). Прѣдставители сж присѣтствували отъ 28 страни. Прѣдседателътъ на събранието е съобщилъ, че съюзътъ въ настояще време има 67,219 отдѣлни кръжоци съ 4½ милиона членове. Заедно съ конференцията е имало и отдѣлни събрания, посветени на разни отрасли отъ християнското движение. Разсжждавало се е напр. въ тѣхъ върху слѣднитѣ теми: 1) „Иисусъ Христосъ ни е спечелилъ прощение на грѣховетѣ, свобода и животъ“; 2) Иисусъ Христосъ иска да ни направи хора, основаючи се на словото Божие, опитни въ молитвата и утвърдени въ вѣрата“; 3) „Ние сме длъжни да бждемъ свидѣтели въ сѣмейството, служители въ църквата, борци въ свѣта“ и пр.

Обявление

№ 87.

Настоятелството при църквата „Св. В. Димитрий“ въ гр. Айтосъ обявява че първата енория при църквата по старостъ на досегашний свещеникъ е вакантна и търси кандидатъ за свещеникъ.

Кандидатътъ трѣбва да е свършилъ семинария съ зрѣлостенъ изпитъ, да владѣе църковното пѣние и правило, да е проповѣдникъ и да притежава качествата изискуеми се отъ Аполскитѣ правила.

При това кандидата трѣбва да се яви три празнични дни да пѣе и проповѣдва въ църква и да се запознае съ енорияшитѣ.

гр. Айтосъ, 6 октомврий 1906 г.

Отъ Църковното Настоятелство.

Д-ръ Н. ВОЯДЖИЕВЪ

Хирургъ-ажболѣкаръ въ София.

Улица „Раковски“ № 119, срѣщу Военния Клубъ.
Пломбирание на разедени зжби и лѣкувание на болни вѣнци

Специална лаборатория за

ИСКУСТВЕНИ ЗЖБИ

по най-усвършенствована метода, които по нищо не се различаватъ отъ естественитѣ зжби. **ЦѢНИ УМѢРЕНИ.**

7-10